

Razmisljanja Beogradjana o revoluciji

Author: [IWPR Balkans](#)

Beogradjani s mukom sagledavaju velicinu revolucije koja je izmenila njihove zivote.

Dok su ulicni cistaci uklanjali brda djubreta, pocepanih politickih postera i opalog jesenjeg lisca, Beogradjani su, nakon 13 godina, svoj prvi vikend bez Slobodana Milosevica proveli u neobicno opustenom raspolozenju.

"Ocisticemo grad od materijalnog i moralnog djubreta", obecao je Milan St. Protic, novi gradonacelnik Beograda, posto sto je naredio ciscenje posle ulicnih sukoba proslog cevrtka

i jednonedeljnog prestanka rada komunalne sluzbe, do cega je doslo nakon Milosevicevog pokusaja da namesti izbore.

Na ulicama i trgovima veoma je zivo. Glavna pesacka zona u centru grada, Knez

Mihajlova ulica, ponovo vrvi ulicnim prodavcima koji su poslednjih meseci Milosevicevog rezima bili odatle proterani.

Tri dana nakon zavrsetka demonstracija, ljudi jos uvek nose nalepnice sa natpisom:

"Gotov je", parole podrške novom jugoslovenskom predsedniku, Vojislavu Kostunici i bedzeve s opalim liscem koje simbolizuje Milosevica.

"Tri godine koliko ovde radim, tako nesto nije se dogodilo", kaze Milos, ulicni

prodavac muzickih kompakt diskova. "Nikad nisam video da ljudi toliko trose na diskove kao prosle nedelje."

"Mislim da im muzika pomaze da shvate sebe i sve ono sto ih okruzuje. Prvi put nada u njima prevladala je strah", objasnjava. "Ranije bi samo nesto kupili i odmah odlazili. Sada se zadržavaju da porazgovaraju i nasale se".

Ulicni prodavci takodje su poceli da prodaju sitne predmete sa simbolom "Otpora" koje prolaznici brzo razgrabe da bi ih sacuvali za uspomenu. Pre samo nekoliko dana, policija je privodila one koje bi uhvatila da javno nose takve oznake.

Cetiri mladica, kratko podsisane kose, u jaknama zakopcanim do grla, po modi diktiranoj

od strane sumnjivih biznismena iz Milosevicevog perioda, sede za stolom u jednom restoranu. Sva cetvorica bila su slepo odana Milosevicevom rezimu, sto im je omogucilo

da se lako obogate. Sada svi do jednoga na reverima nose bedzeve sa znakom "Otpora".

"Danas je svako 'Otpor'". Trebalo bi da se radujem, ali znam da je to kraj naseg "Otpora", kaze Jelena, dvadesetogodisnji student, zakljucujuci da je "junacki deo" njenog zivota završen.

Vec danima citav grad iznova prezivljava demonstracije koje su proslog cetvrtka zbacile Milosevica s vlasti.

"Kad sam shvatio da je sve gotovo i kako lako prolazimo kroz policijske kordone,

zaustavio sam se nacas i zapitao se sta smo toliko dugo cekali. Zasto odavno nismo to ucinili?", rekao je Milan Radenovic, tridesetpetogodisnji nastavnik u srednjoj skoli.

"Kad sam video da je dosao kraj, za trenutak sam osetio prazninu", priznaje Rade Stanic, tridesetcetvorogodisnji nezaposleni novinar.

"A onda sam hteo da odem na Dedinje (predgradje Beograda u kome zivi Milosevic), zgrabim ga za gusu i kazem mu: "A sad mi vrati poslednjih dest godina mog zivota".

"Presrecni smo!", kaze Jovan Mitrov, pedesetpetogodisnji radnik u novobeogradskoj

fabrici traktora, dok prolazi sa svojom zenom. "Mozda vise nikad necemo poboljsati svoj zivot, ali bar sam sigurna da se vise necu buditi u ratu", dodala je njegova zena.

Dugogodisnji protivnici Milosevicevog rezima manje su euforicni zbog uspeha postignutih tokom proslonedeljnih uzbudljivih dana i plase se da ce problema tek biti.

"Samo oni koji su proveli kratko vreme protiveci se rezimu mogu da se raduju. Njihova radost je potpuna jer su im molitve veoma brzo uslisene.", objasnio nam je Rade Stanic.

"Ja sam mnogo puta u poslednjih 13 godina pomislio da nas je Bog zauvek napustio."

Medjutim, ne raduju se bas svi Milosevicevom padu. Usred veselja, stampa je precutala smrt penzionisanog pukovnika Miroslava Tomaseka, aktiviste SPS-a koji se ubio u svom stanu na Novom Beogradu.

Kada je u petak Milosevic bio primoran da prizna Kostunicinu pobeđu, Tomasek je uzeo sluzbeni pistolj i pucao sebi u glavu pred citavom porodicom: zenom, sinom, snahom i dve male unuke.

U jednom vojvodjanskom selu, posle drugog svetskog rata dekretom naseljenom Srbima iz Bosne, skoro je doslo do sukoba izmedju starijih ljudi, Milosevicevih pristalica i njihove dece koja su na ulicama demonstrirala protiv Milosevica.

"Neverovatno, pod uticajem RTS-a (Radio Televizija Srbije, najagresivnije oruzje Miloseviceve propagandne masinerije) nasi ocevi proglasili su nas izdajnicima i stranim placenicima", kaze Milan,

dvadesetpetogodisnji student prava iz tog sela.

Politički preokret imao je i svoju smesnu stranu. U selu na jugu Srbije, starica od

78 godina, navikla da gleda vesti na RTS, iznenadila se kada je u petak, nakon Milosevicevog pada, na TV ekranu ugledala jednog od vodja DOS, Zorana Djindjica, koga je Miloseviceva propagandna masinerija proglasila americkim placenikom.

Odmah je pozvala svog unuka u Beogradu i zabrinuto mu saopstila da su Amerikanci

zauzeli glavni grad Srbije. Nalozila mu je da sa porodicom odmah dodje na sigurno - kod nje na selo.

Mnogi strahuju da ekonomska i socijalna steta, prouzrokovana Milosevicevim rezimom, nece moci tako lako da se otkloni.

Ivan Kolar, cetrdesetogodisnji industrijski radnik, nekada zaposlen u fabrici Rakovica, bez posla vec godinu dana, sumnja da ce njegova generacija ikada moci ponovo normalno da zivi.

"Glasao sam za Milosevica, jer cu izgubiti jedini izvor primanja ako se ekonomija normalizuje", rekao je Ivan, koji izdrzava svoju cetvoroclanu porodicu prodajuci na ulici svercovani benzin.

"Ne mogu da zamislim zemlju u kojoj ljudi uredno placaju porez, umesto da jedni druge varaju i potkradaju", dodao je. "Ali, ucestvovao sam u demonstracijama u korist Kostunice jer ne zelim da i moja deca jednog dana prodaju benzin na ulici."

"Bez obzira na to koliko mrzimo Milosevica, bice vrlo tesko resiti se njegovog uticaja."

Mada su gotovo svi zadovoljni zbog Milosevicevog pada, njegova odluka da ostane u Beogradu i nastavi da se bavi politikom, jos jednom je podelila Beogradjane.

Rade Stanic strahuje da ce demokratija biti ugrozena sve dok je Milosevic u zemlji. "Dao bih mu sve sto trazi, samo da ode sto dalje odavde." Ali Stanic je protiv toga da se Milosevic posalje u Hag, "jer bi se time sudilo Srbiji".

Jelena je takodje protiv izrucenja, ali iz potpuno drugih razloga. "Ako mu se bude sudilo u Hagu, bice mu sudjeno zbog zla koje je naneo svetu, a ne nama. A mi smo ti koji bolujemo od Milosevicevske bolesti, ne svet."

Ona veruje da bi Milosevicu trebalo suditi u Beogradu kako bi se Srbima pomoglo da "se suoce sa decenijom sopstvenog zivota."

Umoran od proslava i euforije, Beograd pocinje svoju prvu nedelju bez Milosevica. Medjutim, pola radnog stanovnistva izgubilo je posao za vreme trajanja Milosevicevog rezima. Vecina njih, bas kao Rade Stanic, smatra da pre ekonomskog oporavka valja

svesti racune, jer je to "jedino sto moze da spase Srbiju od povratka Milosevica ili nekog njemu slicnog."

Zeljko Cvijanovic redovno izvestava za IWPR.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/razmisljanja-beogradjana-o-revoluciji>